

*De rozenkruisers zouden naast de vier evangeliën een vijfde evangelie hebben geleerd. Door dit geestelijk evangelie kunnen de andere vier worden begrepen en het zal aan een deel van de mensheid van de 21<sup>e</sup> eeuw worden gegeven, net zoals die evangeliën die aanvankelijk bij het verschijnen van Christus (2000 jaar geleden) gegeven zijn. De aanhangers van de rozenkruisers beweging die een helder bewustzijn zullen hebben, zullen de betekenis van dit evangelie voor de mensheid begrijpen. Rudolf Steiner, GA 118, 18.4.1910.*

## INLEIDING

In de kapel staan stoelen in een halve kring, geschaard rond de Tafel die herinnert aan de Maaltijd van de Heer. Er brandt een Godslamp (Exodus 27:20), er zijn iconen die voor een deel wisselen met de tijden van het kerkelijk jaar, er zijn kaarsen, bloemen, knielbankjes aanwezig. Er ligt een Bijbel, en gebedenboeken; er is liturgisch materiaal, een begeleidingsinstrument, er hangt het antependium in de kleur van het kerkelijk jaar. Bij de getijdengebeden zitten we dus in zo'n halve cirkel, twee gebogen 'koorhelften' kun je ook zeggen. Zo kunnen we elkaar toezingen, en 'zien we elkaar zitten'. Aan de éne kant (die van de

Tafel en toebehoren) is er de opening naar het Geheim, waarop we met ons hart gericht zijn. Het is goed te bedenken dat de liturgische taal met uitsluitend uit woorden, teksten bestaat; er is ook de taal van de symbolen (Sacramenten), de taal van de gewijde gebaren (buiging, kruisteken), de taal van de houdingen van de liturgen en deelnemenden, de taal van de liturgische kleuren, de taal van de 'rituele' handelingen (kaars aansteken, Brood breken), de taal van de muziek, de taal van de ogen, de taal ook van de inrichting van de ruimte, maar vooral de taal van de stilte. Stilte vervult in iedere dienst bij ons een onvervangbare rol: vóór het begin, na de lezing, binnen de dienst van de gebeden, na afloop als men nog binnen de kapelruimte is. Maar ook tijdens zingen, bidden, lezen kan en mag er stilte wonen in je hart, als basis van waaruit je luistert, denkt en spreekt. Dat is de Oratio-communititeit.

1.

Arvon was van eenvoudige komaf en woonde met zijn medebroeders op de Berghof. Hij had zich omhoog gewerkt binnen het broederschap en had nu de opdracht gekregen om ketters te zoeken en te vernietigen. Het priesterbroederschap had hem veel gegeven. Ze hadden hem zichzelf laten zijn.

Zichzelf laten vinden. Arvon wist en voelde dat dat goed was. Hij was lid van het priesterbroederschap Pius X. Deze ultraconservatieve priesterbroederschap Pius X was niet zo toegankelijk. De **Priesterbroederschap St. Pius X** (**Fraternitas Sacerdotalis Sancti Pii X**, **FSSPX** of **SSPX**) is een rooms-katholieke congregatie van priesters die in gemeenschap leven. Tevens heeft men een groot aantal broeders en zusters met geloften, die het apostolaat van deze priesters ondersteunen. Zij vormt de grootste organisatie binnen de kerkelijke stroming van het traditionalisme in de Rooms-katholieke Kerk, hoewel de status van de organisatie omstreden is vanwege gedeeltelijke afwijzing van het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) en de hiernavolgende kerkelijke ontwikkelingen. Enkele priesters ontkennen de Holocaust de rest van de priesters zijn door het Vaticaan geëxcommuniceerd. Ze aanvaarden niet de missaal van 1962 en vinden dat de hostie knielend en op de tong gelegd ontvangen moet worden. Ze vinden de boeken van Paus Benedictus (Inleiding in het christendom, 1968) nog meer ketters dan Luther. Over de recalcitrante ultraconservatieve PIUS X zegt een theoloog dat de mentaliteit van Pius X bisschoppen als Tissier de Mallerais 'een levensgevaarlijk virus' zijn.

Het tegenwoordige oecumenische wordt door de FSSPX afgewezen, indien men hierin niet helder maakt, dat de rooms-katholieke Kerk de enige heilsweg is die door Jezus Christus gesticht is - zoals de FSSPX dat gelooft. De meeste moderne oecumene ziet de FSSPX als een op gelijke voet stellen van de 'ware, de rooms-katholieke, religie' met 'valse religies' (Islam, Hindoeïsme, Boeddhisme). Overigens belijdt de Broederschap wel verdraagzaamheid en tolerantie onderling in het burgerlijk samenleven, hoewel men in het theologisch discours de Rooms-katholieke Kerk boven de overige godsdiensten plaatst en als de enige volkomen waarheid beschouwt. Men gaat met protestantse kerkgenootschappen en Oosters-orthodoxe Kerken wel het gesprek aan; tevens zegt men wel, dat samenwerking ten behoeve van gedeelde maatschappelijke doelen - bijvoorbeeld initiatieven voor bescherming van het leven en het gezin en liefdadigheid - zeer nuttig is.

De morele opvattingen over abortus, anti-conceptie, homohuwelijk en actieve euthanasie worden eveneens geheel met Benedictus XVI gedeeld.

De FSSPX heeft momenteel 6 seminaries: in Ecône (Zwitserland), Flavigny-sur-Ozerain (Frankrijk), Goulburn (Australië), La Reja (Argentinië),

Winona (Verenigde Staten) en Zaitzkofen (Duitsland).

Over het aantal actieve aanhangers van de FSSPX is weinig bekend. Een schatting van het Vaticaan concludeerde, dat de FSSPX wereldwijd minstens 1 miljoen actieve gelovigen onder haar invloed heeft. Kenners wijzen er echter op, dat de congregatie door haar bekende charismatische leider, monseigneur Lefebvre, wereldwijd op veel meer al dan niet actieve aanhang kan rekenen. Deze Vaticaanse cijfers, zeggen zij, zijn niet alleen veel te laag, maar ook ronduit speculatief. Veel van de standpunten van de FSSPX worden ook door andere conservatieve katholieken gedeeld, die zich echter verre houden van actieve ondersteuning van deze priesterbroederschap.

De FSSPX beheert sedert jaren een eigen Universitair Instituut (Instituut Saint Pie X) aan de gerenommeerde Sorbonne in Parijs. Men biedt er universitaire opleidingen theologie, geschiedenis, rechtsgeleerdheid en verschillende andere sociale en natuurwetenschappelijke opleidingen aan. Het geheel staat onder leiding van de geestelijken van de FSSPX.

Het Vaticaan stelde dat het staatssecretariaat dat de Priesterbroederschap St. Pius X vooralsnog geen kerkrechtelijk erkende congregatie is. Om voor dergelijke goedkeuring in aanmerking te

komen dient de Broederschap het Tweede Vaticaans Concilie volledig te erkennen, verklaarde kardinaal Tarcisio Bertone. Ook de volledige aanvaarding van het leergezag van de pausen Johannes XXIII, Paulus VI, Johannes Paulus I, Johannes Paulus II en Benedictus XVI is een 'noodzakelijke voorwaarde' voor kerkelijke reïntegratie van de Priesterbroederschap. Overigens is het vrij zeker dat de Broederschap niet aan de eis alle uitkomsten van Vaticanum II te erkennen, zal voldoen.

Volgens kerkvader Tertullianus is de vrouw:

*'Nog leeft Gods oordeel, ook in deze tijd nog, over jullie sekse voort en daarom kan het niet anders dan ook jullie schuld voortleeft. Jullie zijn de poort die de duivel toegang biedt, jullie hebben het zegel van de boom geschonden, jullie hebben ook het eerste goddelijke gebod genegeerd en jullie zijn het ook die hem (de man), voor wie de duivel angst had aan te vallen, hebt overgehaald. Jullie hebben het beeld van God, de man, op een te gemakkelijke wijze vernietigd en wegens jullie ongehoorzaamheid, die de dood betekent, moest zelfs de Zoon van God sterven.'*

*‘Volgens Albertus de Grote is een vrouw een mislukte man. Zijn naarestige leerling, de gerespecteerde kerkleraar Thomas van Aquino, beweerde dat de vrouwelijke materie het mannelijke zaad tegenwerkt. Daardoor werd het doel van de natuur, de vorming van een man, niet altijd gehaald en ontstond er een vrouw. Daarom kent ‘de vrouw van nature minder deugd en is minderwaardig aan de man’. Daar was Arvon het van harte mee eens. Vrouwen moesten bestreden worden. Alles wat met vrouw te maken had moest vernietigd worden.’*

Hij moest niets hebben van al die ketterse bewegingen. Hij ging voor het ware geloof. Voor ‘de Weg’ van Josemaria Escrivá de Balaquer y Albás. Dat was waar hij zich aan vasthield. Hij ging op instectie uit en kwam tot de conclusie dat Val-Dieu erg afgelegen lag en er geen gevaar was tot ontdekking. Hij stapte in zijn Renault 4 en reed op een avond naar het huis. Niemand was thuis, dus dat was een makkelijke. Hij forceerde de sloten met groot gemak. En liep voorzichtig het huis binnen. Geen alarm, fliste het door zijn hoofd. Hij deed z’n werk en spoedde zich de trap af richting de auto. Reed de rue de Val-Dieu op. Niemand had hem gezien, dat wist hij zeker. Zijn missie was gelukt en hij ging weer naar de Berghof. Het was hun hoofdkwartier. Je hebt

goede zaken gedaan, zei zijn meerdere, de 'Meester' genaamd. Nu is het tijd om te rusten. Arvon knikte van ja.

Er wordt over de Pius X als volgt geschreven: 'de persoonlijkheidscultus van de leider, een verborgen maar rigide hiërarchie, een hoogst efficiënt intern communicatiesysteem, geheime scholingen die in stadia geopenbaard worden, een sterk rekruteringsprogramma met sekte-achtige technieken, indoctrinatie van leden, en grenzeloze ambitie om invloed te krijgen in kerk en samenleving.' De grootste zorg is een ander doel van deze groepen: 'ego-vernietiging, die depressie en mentale ondergang veroorzaakt op alarmerende schaal.' Tot zover de Pius X.

2.

Volgens de legende is de onbewoonde vallei waarin zij zich vestigen, zo onherbergzaam dat ze van de regionale bevolking de bijnaam Vallée du Diable (vallei van de duivel) had gekregen. De monniken veranderden deze naam in Vallée de Dieu (vallei van God), wat later Val-Dieu werd. In het Nederlands Godsdal genoemd. Dit Val-Dieu ontstond in 1216, toen de toenmalige graaf van Dalhem, Lotharius van Hochstaden, de

cisterciënzer monniken van Hocht (bij Lanaken) hier grond schonk voor een nieuwe abdij, *voor de rust van zijn geest en die van zijn ouders*.

De nabijheid van een abdij betekende bovendien welvaart, want in de landbouweconomie van die tijd waren het plaatsen van 'spitstechnologie'. Daar waren de kennis, het organisatievermogen en de mankracht aanwezig om nog niet ontgonnen terreinen om te zetten in vruchtbare landbouwgronden. Vandaar dat ook de hertog van Limburg de abdij op zijn grondgebied wilde hebben. Ook hij bleek bereid om de monniken gronden te schenken. Het resultaat was dat de nieuwe abdij van Godsdal schrijlings op de grens tussen Limburg en Dalhem werd gebouwd, met eigendommen in beide gebieden. De stichting van Val-Dieu fungeerde als bufferzone tussen het hertogdom Limburg en het graafschap Dalhem. Het kloostercomplex werd gebouwd op de overgang van Germaanse en Latijnse culturen. Het uiteindelijke Val-Dieu lag bij de samenvloeiing van de Berwinne en de Bel.

Het klooster breidt zich uit in de middeleeuwen en de nieuwe tijd en beleeft zijn bloeiperiode onder abt Jean Dubois (1711-1749). De orde moest het klooster helaas verlaten tijdens de Franse

Revolutie, waarna de abdij in handen van particulieren kwam. Het duurde tot 19 december 1844 voordat pater Bernard Klinkenberg, voormalig pastoor te Schinveld, de laatste overlevende monnik, zich met andere kloosterlingen weer in de abdij kwam vestigen. Daarmee zorgde hij voor een vrijwel ononderbroken monastieke aanwezigheid in Val-Dieu van de dertiende eeuw tot heden.

De refter uit 1702 is overwelfd in zuivere Lodewijk XIV-stijl. We treffen hier nog steeds tal van getuigenissen van de landbouwactiviteiten van weleer aan (brouwerij, stallen, schuur en molen). De abdijkerk die in de 19<sup>e</sup> eeuw werd heropgebouwd, met een koor uit de 13<sup>e</sup> eeuw en een prachtig koorgestoelte uit 1602, kreeg na de tweede wereldoorlog de status van basiliek. De kerk heeft hoge neogotische ramen met steunberen en de koperen torenspits. Alles opgetrokken uit de lokale kolenzandsteen.

Door de eikenhouten deur komen we op een kleine binnenplaats het klein-atrium ook wel het klein kasteel genoemd. Hier lag het gastenverblijf (1732). Vlak achter het klein-atrium lag het groot-atrium of kruisgang met rechts daarvan de torenkamer van de abt. Hierachter lag de stilteruimte. Links